

новото християнство, класовият антагонизъм щръкна като остър шиш, — той ставаше още по-чувствителен и нетърпим. Започнаха се периодическите революции, които мнозина схващат като движения, причинени от капризъ или от непрѣдвидения случай. . . .

Въ този моментъ се появи богомилството, което за единъ мигъ обедини потиснатитѣ. Едно важно историческо явление прѣдставлява факта, че богомилството върза най-здрави корени при царуването на Симеона. А това показва, че прѣзъ врѣмето, което съвпада съ „златния вѣкъ“ въ историята на българитѣ, е цвѣтѣла златна мизерия и черни надежди.

Несъмнѣно, прѣзъ това врѣме, въ България се бѣ развила и една относителна литература. Както ще видимъ, сами царетѣ се занимаваха съ наука и книжевност, както и тѣхнитѣ любимци боляри, — съставляваха нѣщо като литературни крѣжила около царскитѣ двореци, натѣпкани съ учени отъ чужбина или отъ мѣстни люде, пратени да усвоятъ голѣмитѣ мѣдрости на Византийската наука. Тждѣва, въ царскитѣ палати, се ковѣше българската цивилизация и литература, която, за съжаление, не излизаше изъ тѣснитѣ рамки на първобитното християнство, извратено отъ официалнитѣ власти, нито пъкъ можеше да бѣде прѣдадено въ своитѣ първоначални формули, които противорѣчеха на възгледитѣ у царския дворъ и болѣрство. Започнаха трѣскаво да прѣвеждатъ стари византийски текстове отъ священото писание, захванаха да прѣработватъ мотиви изъ старитѣ свещени книги, хиляди пѣти перефразирани отъ византийскитѣ учени. Започна се едно систематическо производство на отрова, за да тровятъ народа. Книжната, по-право литературната отрова, бѣше едно сполучливо сръдство за подчинение въ рѣцѣтѣ на българскитѣ власти. Но то не излѣзе дълготрайно. То успѣ да задържи негодуванието на народа, който отиваше до